ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.142192311

143/AA43-1701-13/15

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 23.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents M.Birzgalis,

tiesneši K.Berķis un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par SIA „n/a", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[1]panta ceturtās daļas sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 28.jūnija spriedumu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID vai atbildētājs) Finanšu policijas pārvaldes amatpersona 2011.gada 18.janvārī sastādīja administratīvā pārkāpumaprotokoluNr.BM000474 (turpmāk –protokols) par to, ka 2011.gada 17.janvārī SIA „Ardeks" gaļas pārstrādes ceha teritorijā /adrese/, veikta transportlīdzekļa refrižeratora ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/ (turpmāk – transportlīdzeklis) pārbaude, konstatējot tajā 21121 kg atdzesētus cūku pusliemeņus (turpmāk – prece). Preces īpašnieka SIA „n/a" (turpmāk – pieteicēja) pārstāvis /pers. C/ uzrādīja pavadzīmi Nr.BPS000389, bet pēc divām stundām – pavadzīmi Nr.ME1102007, kurā kā transportlīdzekļa izkraušanas vieta norādīta noliktava /adrese/. /pers. C/ paskaidroja, ka pavadzīmē Nr.ME1102007 paraksts par preču saņemšanu nepieder viņam. Savukārt transportlīdzekļa vadītājs paskaidroja, ka prece atvesta no Vācijas bez pārkraušanas. Līdz ar to pavadzīme Nr.ME1102007 nav uzskatāma par attaisnojuma dokumentu, attiecīgi nepamatota ir arī pavadzīme Nr.BPS000389.

2011.gada 2.februārī VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas vadītāja vietnieks, konstatējot pieteicējas rīcībā Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" (turpmāk – Noteikumi Nr.585) 35.[1]punkta un likuma „Par grāmatvedību" 7.panta pirmās daļas pārkāpumu, pieņēma lēmumu Nr.F04/BM000474/21p (turpmāk – sākotnējais lēmums) sodīt pieteicēju par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 155.[1]panta ceturtās daļas pārkāpumu ar naudas sodu Ls 2000, konfiscējot preci.

Ar VID ģenerāldirektora 2011.gada 21.marta lēmumu Nr.22.5/19953 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā cita starp norādīts, ka, tā kā bez attaisnojuma dokumenta tika pārvietots liels daudzums preču Ls 25509,94 vērtībā, izdarītais pārkāpums nav maznozīmīgs. Pieteicējai uzliktais naudas sods ir samērīgs ar preces vērtību. Arī papildsods – preces konfiskācija – piemērots pamatoti, lai nepieļautu tādu pārtikas preču tirdzniecību, kuru patiesā izcelsme tiek slēpta, izmantojot fiktīvu darījumu ķēdes.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] Tā kā preci pēc iespējas ātrāk ir nepieciešams nogādāt pārstrādātājam, uz SIA „Meats" izrakstītās pavadzīmes neparakstījās /pers. C/, bet gan pieteicējas valdes loceklis /pers. E/. Par preces saņemšanu atbildīgā /pers. C/ vārds pavadzīmē tika ierakstīts formāli. Līdz ar to nav pamata apgalvot, ka pārkāpta likuma „Par grāmatvedību" 7.panta pirmā daļa.

Faktiski pavadzīme tika noformēta pirms darbības uzsākšanas, taču laika ekonomijas nolūkos uz pavadzīmes parakstījās valdes loceklis /pers. E/ un nenodeva to /pers. C/ pirms transportlīdzekļa izbraukšanas. Tādējādi tika pieļauta pārrakstīšanās kļūda. Tā kā pavadzīmi parakstīja pieteicējas valdes loceklis, nevar pastāvēt šaubas par dokumenta patiesumu vai likumību.

[2.2] Prece atbilst pārtikas apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

[2.3] VID apgalvojums, ka prece bez pārkraušanas no Vācijas tika nogādāta Saldū, ir patiess, jo prece ātri bojājas un tās fiziska pārkraušana nav iespējama un lietderīga ne loģisku, ne ekonomisku apsvērumu dēļ.

[2.4] VID neapstrīd, ka precei bija pavaddokumenti. Strīds pastāv par to noformēšanas un izsniegšanas kārtību.

[2.5] VID nepamatoti lika SIA „Ardeks" samaksāt pilnu preces vērtību vēl pirms sākotnējā lēmuma pārsūdzības termiņa beigām.

Piemērotais sods ir nesamērīgs, jo pastāv šaubas, vai ar uzlikto naudas sodu un preces konfiskāciju varētu tikt aizsargātas sabiedrības intereses.

[3] 2011.gada 30.jūnijā tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā atbildētājs pieteikumu neatzīst, balstoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 28.jūnija spriedumu daļēji apmierināts SIA „n/a" pieteikums; grozīts SIA „n/a" piemērotais administratīvais sods, nosakot, ka par LAPK 155.^{1}panta ceturtās daļas pārkāpumu SIA „n/a" piemērojams naudas sods Ls 1500 apmērā bez preces konfiskācijas; nolemts atlīdzināt SIA „n/a" konfiscēto 21121 kg atdzesētu cūku pusliemeņu vērtību Ls 25509,94 apmērā.

Spriedums motivēts šādi.

[4.1] Tiesa secināja, ka SIA „Meats" 2011.gada 17.janvārī izrakstītā pavadzīme Nr.ME1102007 un pieteicējas 2011.gada 17.janvārī izrakstītā pavadzīme Nr.BPS000389 nevar tikt atzītas par preces pavaddokumentiem, jo tās satur būtiskus trūkumus. Tā kā pārbaudes brīdī precei nebija citu pavaddokumentu, tiesa secināja, ka tās pārvietošana ir notikusi bez pavadzīmes vai pavaddokumenta, par ko atbildība noteikta LAPK 155.^{1}panta ceturtajā daļā.

[4.2] Tiesa konstatēja, ka, 2011.gada 17.janvārī atklājot pārkāpumu, VID amatpersona preci izņēma, nododot to atbildīgā glabāšanā SIA „Ardeks" /adrese/. SIA „Ardeks" pārstāvis apņēmās preci saglabāt līdz lietas izskatīšanai pēc būtības un VID rīkojumam. Tātad SIA „Ardeks" bija pienākums glabāt preci līdz sākotnējā lēmuma izdošanai. 2011.gada 10.martā VID informēja SIA „Ardeks" par sākotnējā lēmuma pieņemšanu (tostarp par preces konfiskāciju) un lūdza nekavējoties paziņot par laiku un vietu, kad preci var saņemt, vai arī nodrošināt preces vērtības ieskaitīšanu valsts budžetā. No minētā tiesa secina, ka VID deva SIA „Ardeks" izvēles iespēju: atdot konfiscēto preci vai arī izmantot to savām vajadzībām, iemaksājot valsts budžetā tās vērtību.

Tiesas vērtējumā šāda VID rīcība nav savietojama ar Lēmumā ietverto pamatojumu, ka sabiedrība ir ieinteresēta, lai pārtikas preču apritē nenokļūtu nelegālas un nezināmas izcelsmes produkti. Lietā nav strīda par to, ka prece ir izlietota produkcijas ražošanai un SIA „Ardeks" 2011.gada 17.martā preces vērtību ieskaitījusi valsts budžetā. Līdz ar to tiesa atzīst, ka preces konfiskācija nav sasniegusi VID norādīto papildsoda piemērošanas mērķi – pasargāt sabiedrību no nezināmas izcelsmes produktu tirdzniecības.

No lietā esošajiem pierādījumiem tiesai nav pamata secināt, ka SIA „Ardeks" bija preces realizējusi jau pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas, tādējādi pārkāpjot tai uzliktās glabājuma saistības. Tāpat tiesa nekonstatē, ka VID būtu cēlis iebildumus pret SIA „Ardeks" par preces glabājuma pienākuma pārkāpšanu. Tādējādi tiesa nepiešķir nozīmi atbildētāja pārstāves tiesas sēdē paustajiem apsvērumiem par VID patiesajiem mērķiem rīcībai ar konfiscēto preci un ierobežotajiem resursiem konfiscētās preces glabāšanā, jo sākotnējā VID amatpersonu rīcība par to neliecina.

Ievērojot minēto, tiesa uzskatīja, ka Lēmums daļā par preces konfiskāciju ir atceļams.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 28.jūnija spriedumu daļā, ar kuru nosprieda atcelt Lēmumu daļā par preču konfiskāciju, Valsts ieņēmumu dienests iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot minēto spriedumu atcelt daļā.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētiem argumentiem.

[5.1] VID uzskata, ka tiesa pamatoti ir secinājusi, ka pieteicējas uzrādītie dokumenti nav atzīstami par konkrēto preču pavaddokumentiem, bet ir izdarījusi pretrunīgu secinājumu, ka nav saskatāms pamats preču konfiskācijai.

Situācijā, kad VID konstatē, ka precēm nav izcelsmi apliecinošu dokumentu, kas nozīmē, ka nav zināmakonkrētās preces izcelsme un īpašnieks, nodokļu administrācijai nebija tiesību lemt par šādu preču atdošanu to valdītājam, konkrētajā situācijā SIA „n/a".

Turklāt no Pārtikas aprites uzraudzības likuma 14.panta izriet, ka prece, kurai nav normatīvajos aktos noteiktā kārtībā noformēti pavaddokumenti, nevar atrasties apgrozībā.

Līdz ar to Lēmums attiecībā uz preču konfiskāciju ir pieņemts pamatoti.

[5.2] VID ieskatā, 2011.gada 2.februārī, lemjot par SIA „n/a" piemērojamo administratīvo sodu, nebija iespējams ņemt vērā citus apstākļus, kas radās tikai vēlāk, tas ir, pēc sākotnējā lēmuma pieņemšanas. Turklāt tas, ka SIA „Ardeks" bez VID atļaujas tai glabāšanā nodoto gaļu realizēja, nenozīmē, ka SIA „n/a" nav izdarījusi pārkāpumu un lietā konfiscētā prece būtu uzskatāma par preci, kurai ir izcelsmi apliecinoši dokumenti un līdz ar to tā nav konfiscējama.

[6] Pieteicēja iesniedza rakstveida paskaidrojumus, kuros norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots, bet apelācijas sūdzība ir pilnībā noraidāma.

[7] Saskaņā ar LAPK 289.^{21}panta otro daļu apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Apgabaltiesa konstatē, ka apelācijas sūdzību lietā ir iesniedzis tikai atbildētājs daļā, ar kuru tiesa nosprieda atcelt Lēmumu daļā par preču konfiskāciju. Līdz ar to konstatējams, ka pirmās instances tiesas spriedums tā nepārsūdzētajā daļā ir stājies spēkā.

Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka atbildētāja apelācijas sūdzība nav pamatota.

[9] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa spriedumā daļā par preces konfiskāciju ir pareizi noskaidrojusi faktiskos apstākļus un piemērojusi tiem atbilstošu tiesisko regulējumu, spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, tāpēc saskaņā ar LAPK 289.^{13}panta trešās daļas noteikumiem apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. šā sprieduma 4.2.punktu), to neatkārtojot.

[10] Izvērtējot atbildētāja apelācijas sūdzības argumentus, apgabaltiesa nepiekrīt VID argumentam, ka SIA „Ardeks" ir realizējusi tai glabāšanā nodoto gaļu bez VID atļaujas, jo minēto neapstiprina lietā esošie pierādījumi. Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst par pamatotu pirmās instances tiesas secinājumu, ka lietā nav konstatējams, ka VID būtu cēlis iebildumus pret SIA „Ardeks" par preces glabājuma pienākuma pārkāpšanu.

Pastāvot lietā konstatētajiem apstākļiem, apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā Lēmums daļā par preces konfiskāciju nav samērīgs ar pieteicējas izdarīto pārkāpumu.

[11] Ņemot vērā iepriekš minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka tiesa ir pamatoti grozījumi iestādes Lēmumu daļā par preces konfiskāciju.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{13}pantu, 289.^{22}panta pirmo un otro daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 28.jūnija spriedumu daļā, ar kuru ir grozīts Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2011.gada 21.marta lēmums Nr.22.5/19953 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BM000474), nosakot, ka par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.^{1}panta ceturtās daļas pārkāpumu SIA „n/a" piemērojams naudas sods Ls 1500 apmērā bez preces konfiskācijas.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnesis referents M.Birzgalis

Tiesneši K.Berķis

A.Šteinberga